

817/6
MISCELLANEA EX VTROQUE
Iure Theoremata ardua & spinosa.

QVÆ
D. O. M. M.

AUTHORI-
TATE, APPROBA-
TIONE, ATQVE PERMISSV
TOTIVS AMPLISSIMI COLLEGII
IVRIDICI IN ARCHIDVICALI FLOREN-
tissimâ ac peruetustâ Friburgensium
Academia.

PRÆSIDE
NOBILI, CLARISSIMO, CON-
SVLTISSIMOQ. VIRO D. SIGISMVND
VITTUMB I.V.D. IMPERIALIVM INSTI-
tutionum Professore ordinario : Nec non pro
tempore Facultatis Iuridicæ DECANO
spectatissimo.

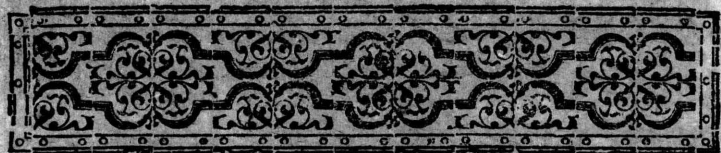
*Pro gradu Licentiæ in vtroq. Iure obtinendo, publice
propugnabit ad Februarij diem, loco,
horisq. solitis.*

M. IOANNES CHRISTOPHORVS
MEZGER HEYGERLOCENSIS.

FRIBVrgi BRISGOIÆ.

Ex Typographo MARTINI BÖCKLERI.

Anno M. DC. IX.

FRATERNI SANGVINIS ET AMORIS ERGO,
HÆC THEOREMATA IVRIS ARDVA
& spinosa, pro Laurea defendenti, fratri
germano, applausit

Epigrammate.

*Irma doces stabili connubia iungere nexu,
Quæ nunquam, vel vix omnia acerba parent:
Hinc ritè hos iungi de præsentì: hosq; futuro:
Hos purè: hos vel sub conditione negas:
Hacq; metu iusto sponsalia pacta aboleri;
Illa patris vanum non abolere metum.
Sed violare fidem cunctos: & ludere; turpi
Illud faciles conditione vetas.
Iustitia vt merito desponsum se tibi iactat;
Sic clarâ clarum, laurea auere cupit.*

Othmarus Metzger.

ADMODVM REVE-
RENDO, ILLVSTRIBVS AC
GENEROSIS D. D. CAROLO BARONI A
VVOLCKENSTEIN, DOMINO IN TROSTBURG,
 nobilissimi ac laudatissimi Ordinis Theutonici, Equiti,
 Commendatori inclyto in Heilbrunn & Hor-
 neck, Sereniss. Max. Arch. Austriæ
 Camerario &c.

NEC NON

D. D. CHRISTOPHORO FRAN-
CISCO BARONI A VVOLCKENSTEIN, Dn.
IN TROSTBURG, S. CAES. MAIEST. CONSILIARIO
 amplissimo, &c. Fratribus Germanis, D. D. fautoribus
 ac Patronis suis benignissimis, gratio-
 sissimis. S.

YRVS ille, quem à cane nutritum accepimus,
Admodū Reuerende, Illustres ac Generosi
Barones, grandiori ætate iam prouectus, cum
Regnū Assyriorum à Medis occupatum, ad Per-
sarum Imperium reuocare vellet, Persopolim vr-
bem ingressus, à populo cum securibus præsent,
syluam viæ circumdatam excindi iubet: postridie verò lautum ijs qui
laborauerant, conuiuium parari mandat, quos, cum iam, mero inca-
lescente, alacriores factos videret, rogat, si eorum optio sit eligendi,
præsentis epulas, aut hesternum laborem, vtrum malint. Cum vno
ore præsentis epulæ exoptarentur, subiicit, quamdiu Medis parebitis,
similem peracto labori vitam ægetis, si me sequi decreueritis, epulis
bodiernis: quo dicto cunctos ad bellum Medis inferendum reddidit

Aristot. 1.
Rhet. 1.

alacriores, vsq; adeo facile est, hominum animos ad eam rem adducere, quam, specie ad inspiciendum proposita, vel vtilem sibi vel maxime necessariam esse iudicarint; eodem planè modo, quo Cyrus Rex ille populum istum ad epulas, me Regina Iurisprudencia, studijs Philosophicis abhinc quinque circiter annis, ad finem optatum perductis, ad legalis disciplinæ cognitionem, inuitauit, epulas profectò omnium iudicio lautiores, in quibus Philosopho teste, salus Ciuitatis est posita; reddidit & me alacriorem, quod, quemadmodum cuilibet artificio, artem quam profitetur, ignorare est indecorum, ita etiam homini politico & in ciuili societate versanti, non modo turpe, verum etiam longè damnosissimum, ciuili scientiæ esse expertem, animaduertentem; experimur enim quotidie eos, qui iuris præceptis non sunt imbuti, in grauem iacturam non modo bonorum, verum etiam honoris & vitæ, incurrere solere non raro, contra verò, qui iuris ciuili scientia animos suos excoli curarunt, non modo ab eiusmodi damnis perseuerare tutos, verum etiam ad maximos dignitatis gradus prouchi videmus, & iure profectò, tanta enim legalis scientiæ vis, tanta eius est necessitas, vt vel ea à Ciuitate recedente, statim subsequatur rerum omnium confusio, iudiciorum vincula refellantur, potentiores crudeliter & superbe dominantur, imbecilliores impiè deprimantur, omnis denique vita, belluino potius ac ferino quam humano more, degatur, at, vbi sanctissimarum legum splendor affulsit, statim è medio tollitur, omnis improbitas & Regina virtutum, regnat Iustitia, quod & ipsum ipse eloquentiæ parens Cicero testatur, cum non minus verè quàm eleganter inquit: mens & animus & consilium & sententia Ciuitatis posita est in legibus, vt corpora nostra sine mente, sic Ciuitas sine Lege, suis partibus vti non potest.

Pro Aul. &
Cluentio.

Quæ cum ego, partim etiam aliorum consilio commotus, ita esse viderem, in hac potius diuina legum scientia quam in alijs, tum priuato domi, tum publico studio, mihi elaborandum esse statui; Verum, vt res omnes alias, è quibus maior utilitas proposita est mortalibus, multis difficultatibus natura circumsepfit, sic huius quoque tam nobilis disciplinæ non nisi plenissima laboris & difficillima est perceptio, hinc vsus tam frequentem, & labores exercendi tam assiduos, desiderat,

desiderat, hinc ea quæ tum domi & in umbra, tum publicis lectionib. addiscimus, in lucem & apertum quasi agmen producuntur, hinc tam vehementes Iureperitorum conflictus, ut grauib. verborum tormentis, multisq. argumentorum fulminibus tota sæpè auditoria, non sine maximo Auditorum emolumento, hinc inde personare audiantur. Cuius rei utilitate, collegijq. Amplissimi Amplissimorum Antecessorum Iuris, in quo iam aliquandiu versatus, auctoritate, permissis & approbatione commotus, in campum mihi prodeundum, rationemq. studiorum meorum reddendam esse censi. Conscripsi igitur ad hanc rem è difficillimis sanè & obscuris Iureperitorum materijs theses aliquot, & quoniam, diu multumq. anxie mihi cogitanti, qua ratione, vestris. R. & Ill. G. G. animi mei gratitudinem & omnibus in rebus obsequendi cupiditatem, pro illustri, singulari vestra liberalitate & eximia in me beneuolentia, contestarer; occurrit tandem commodius id fieri non posse, quàm si publica hac licet perexigua, significatione, gratam meam mentem & acceptorum iam pridem beneficiorum memoriam, aliquopiã obsequio, reuerenter ac demissè testatam facerem, & futuri fiduciam promptitudine voluntatis alere ac demereri, toto pectore incumberem, vbi si non potuerim, quod volui, quod possum voluisse, sufficiat, neque id modò data & accepta beneficia postulant, sed & oblata me eò impellunt non aliter, quàm arbor pomis grauida, quæ ramos demittit & quasi ad carpendum inuitat. Quod cum ita sit, cumq. tot modis VV. GG. vsq. adeò obstrictum me esse non nesciam, ut non dicam paria facere, sed nec lingua, stilo mente concipere possim, profectò, thesuum mearum protectorem ac patronum equo-rem, nec si voluissem, potui, nec si potuissem, debui, quàm nominis vestri splendorem expetere: accedit, quod penè notum est omnibus, assertiones huiusmodi iuridicas, potissimum Magnatibus ijs deuouendas esse, qui à teneris, ut Græci aiunt, vnguiculis, artibus liberilibus se se ac scientijs mancipassent, at G. G. VV. ita ab ipsis incunabulis huius vitæ rationem instituisse, & præclarissimas fortunæ doctes, quibus abundatis, generisq. vestri illustis, antiquissimam originem, quibuscumq. laudatissimis humanitatis & virtutum studijs exornasse, fatentur vno veluti concentu omnes qui G. G. VV. saltem

EPISTOLA

norunt, vt magno cum emolumento Reipub. maximarum rerum administrationem vobis committendam fore arbitrati fuerint, quorum alterum nobilissimi Theutonici Ordinis procures, alterum S. Cæs. Maieſt. conſiſtorium, vtrò mecum teſtantur; neque id me porro latet, in more poſitum eſſe pleriſq. qui ſua, ſummis dedicant viris, prolixius in ipſorum laudes excurrere, ſed cum G. G. V. V. non ſolum grauitas, verum etiam ſingularis, ac generoſis viris digna modeſtia, qua velut in os pronuntiata laudes auerſari ſolent, optimè mihi perſpecta ſit, itaq. ſuperſedeo, hoc vnum exoptans, vt multi veſtrum, in antiqua religione defendenda feruorem, in reliquis vitæ integritatem, veſtraſq. heroicas animi dotes imitarentur. At mores veſtri qui ſunt? Non melius quam poëta verbis deſcripſerim.

————— Fœcunda quies vtriuſq; Serena
Fronte grauis, ſæuusq; decor, luxuq; carentes
Deliciæ.

Fœlices animis, fœlices Iudicio, virtus & prudentia vtraq; in
vtròq; clara,

————— quæ nec ventura filebunt
Luſtra, nec ignota rapiet ſub nube vetuſtas.

Quod igitur reliquum eſt, deuotiſſima mente, & quam poſſum G. G. V. V. humillimè oro, obſecro, vt pro ſua quaq; innata in omnes clementia, proq. ſuo animi candore & excellenti humanitate, hunc meum qualem qualem legalis ſcientiæ partum, æternæ æternum obſeruantia meæ pignus, ſub ampliſſimi nominis ſui ſplendore, velut tutelari Numine in publicum euagari ſinat, & ſerena fronte aſpicere, acceptare, offerentiſq. animo conſiderato, muneris tenuitatem, voluntatis meæ, quæ proſectò maxima eſt, ſinceritate dimetiri, & authoritatis ſuæ ſcuto contra quoſque gigantes & maligni lioris dentem defendere, eum, meq. totum gratioſè ſibi commendatum habere nunquam deſiſtat. Dignum ſanè veſtra virtute & magnanimitate, etiamſi cuperem, non poſſem, at quod poſſum, dedi operam, vt aliquo modo conſequerer, & quia Xerxem Perſarum Regem dixiſſe ſolitum accepimus, non minus regium eſſe, parua & exigua libenter ac promptè acceptare, quàm magna conferre, ideo gratiam vos facturos ſpero,

vt vi-

DEDICATORIA.

*vt videam, gratum G. G. V. V. fuisse hoc exiguum & chartaceum
meum munusculum, non à sui pretio, sed accipientium affectu.*

DEVS TER OPT. MAX. G. G. V. V. *perpetuò saluas
& incolumes conseruet, passim & vbique felices & secundos largia-
tur successus, id vt in votis habeo, ita & mente recolere, & à S. S.
Triade nunquam petere desinam. Friburgi Brisgoiæ 16. Februarij.
Anno post Serpentem ligatam 1609.*

R. & Ill. G. G. V. V.

deuotissimus.

**M. Ioan. Christophorus
Mezger.**

DOCTISSIMO DO-
MINO IOAN. CHRISTOPHORO

METZGER, APPLAUDIT PRISTINÆ

memor amicitia Guilielmus Binner,

L. L. Stud.

*Ugrasse terris addita cælo dicitur
Astræa, sed valdè ambigo.*

*Nec credo, nec enim muta nobis est Themis
Aut redijt, aut nunquam absuit*

*Nam si absuisset vel redijisset hoc die,
Spectare Iudicem suum.*

*Sub Iudice hoc contracta matrimonia
Veleriguntur vel ruunt.*

*Quid firmet & quid matrimonia dirimat
Sub Iudice hoc ostenditur.*

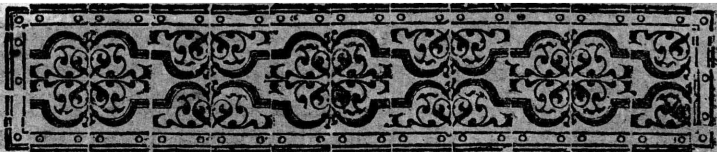
*Quin imò donat & dotem quoq; numerat
Quid, nescio, desiderem.*

*Ex Iudice isto mox reor sponsum fore
Nec credo fallet opinio.*

*Astræa si redijt, redijt huic Iudici
Quod si adsuit, huic adsuit.*

*Fauebit illa sponso non dubito, & simul
Sponsum fovebit: Gratulor.*

THESIS I.

CVM quæque animantia naturæ instinctu in
vsum matrimonij ferantur, (A) illudq;
non solum inter Christianos, verum etiam
apud Ethnicos verè contrahatur, (B) effe-
ctum est, vt id iure nostro latissimè fuerit
pertractatum; (C) quare nonnulla huius
farinæ, quæ aut ex decreto Concil. Trid. Saluberrimè immu-
tata, (D) quæq; hac in re scitu potissimum digna, adnotare,
thesibusq; nostris inserere lubet.

(A) *L. I. §. ius naturale ff. de iust. & Iur.* (B) *c. quanto c. gau-
demus ext. de diuor. iis.* (C) *facta enim eius prima institutio in pa-
radiso terrestri Gen. I. 8. & 9.* (D) *sess. 24. de reform. matrim.*

II.

Et si verò omnis quæ à ratione suscipitur, de re aliqua
institutio, à definitione proficisci debet, (A) vt intelligatur
quid sit id de quo disputatur, nos tamen eorum definitioni-
bus missis, ad alia progrediemur, quamuis passim apud DD.
promiscuè sponsalia sortiri nomen matrimonij, inficias non
eamus. (B)

(A) *Cic. I. de offic.* (B) *c. 2. c. fin. ext. de sponsa duorum communi-
ter vero DD. sponsalia, mentionem & repromiss. futurar. nupt.
nominant, matrimonium verò, maris & femina coniunctionem,
individuam vitæ consuetudinem retinentem. c. I. §. I. 27. q. 2. L.
I. ff. de nupt. coniunctionem autem accipimus animorum non cor-
porum, nuptias enim non concubitus sed consensus facit: per vulg.
Iur. consensus autem talis sufficit qui est in vsum conjugalem ex-
pressus vel tacitus, vt inter D. virg. & Ios. illa enim virginitatem*
B *suam*

THESES IVRIDICÆ.

suam diuinæ dispositioni committens, consensit in copulam non appetendo illam sed diuinæ inspirationi, in utroq; obediendõ & Beata Maria 27. quæst. 2. c. 3.

III.

Hinc prima sese nobis offert quæstio, quibus nam verbis sponsalia & quibus matrimonium contractum censeatur? Nos verbis ijs quibus ad futurum matrimonium consensus promittitur, sponsalia, (A) quibus verò præsens coniugalis consensus significatur, matrimonium contrahi asserimus. (B)

(A) *Ioan. Schneid. instit. de spons. n. 3. & 5. hanc distinct. improbat, eamq; Iuriciuili incognitam, ac Luthero displicuisse ait, & quod plus est, affirmat matrimonium esse, quibuscunq; verbis fiat promissio, in quo vir doctissimus aut grauiter errauit, vti patet ex L. non sine C. de bonis quæ liberis. & L. 1. C. d. si nupt. ex rescript. aut odio in Pontif. cõcepto id euomuit, vnde tantus illius est error quæta inter verba fut. & præsentis temporis est differentia, quæ maxima esse patet ex Menoch. lib. 3. præsumpt. 3. nu. 2. (B) c. ex literis. 5. Syluani. c. sicut. c. pen. ext. de spons. Couar. eod. 1. parte. c. 3. nu. 1. Sich. eod. nu. 12. Lud. Gielhauffer, in arbore Iud. ciuil. c. 6. p. 7. §. 35. nu. 1.*

IIII.

Quod si controuersia oriatur, quam prolata verba contrahentium significationem admittant, nos sensum eorum in dubio communem accipiendum fore asseueramus.

c. ex literis. 1. de spons. argumento L. labeo ff. de supell. leg. Bald. L. lege C. de legit. hered. inquit sermones prolatos vulgari lingua, iuxta vulgarem sensum intelligendos.

V.

Hinc num isthæc verba volo tecum contrahere matrimonium, præsentem an futurum consensum denotent, inter DD. est controuersum. Nos distinguendum censemus, & si verbum volo, in his quæ à sola voluntate loquentis pendent,

dent, adiungatur infinitiuo, actus initium designanti, eiusque suspensione, sponsalia non matrimonium contrahi asserimus.

Syluest. in verb. matrimonium. 2. quæst. 9. Menoch. de arbit. cas. 496. nu. 2. Couar. 2. p. c. 4. §. I. n. 4. nisi coniectura existant, ex quibus animus deliberatus promittendi præsent. coniugalem consensum colligatur. vti constat ex modo & ritu obsequialis constantiensis in rubr. de ord. copulandi coniug.

VI.

Si verò verbum volo adiungatur verbo prænotati actus perfecti executionem & matrimonij exercitium, matrimonium esse contractum censebitur,

Menoch. panorm. & Couar. d. l. & ratio est quia nemo præsumitur habere uxorem, nisi prius duxerit eā, qui enim vult cōsequens & antecedens præmissum velle videtur L. illud ff. de acquir. hæred. & præterea de off. deleg. c. prudentiam eod.

VII.

Quoties autem verbum volo additur rei solūm vel rei & infinitiuo esse, matrimonium præsumi apud omnes in confesso est.

panorm. c. ex literis. 1. de spons. quia talia verba matrimonij contractum denotant. Couar. d. loc. & Gielhauser. nu. 2.

VIII.

Sed quid perplexa hæc verba inducant, non ducam aliam nisi te, non minima inter DD. est controuersia, nos hæc & similia ne quidem purè sponsalia inducere tuebimur.

Couar. 2. p. c. 4. §. I. nu. 6. Fach. controu. lib. 3. c. 42. Emanuel Sa. Soc. IESV in verbo sponsalia quod matrimonium non inducant, patet, quia verbis futuri temporis matrimonium non contrahitur: quod non sponsalia, patet, quia oratio exceptiua affirmatiua hic resoluitur in conditionem per text. L. si sterilis §. fin. ff. de actionib. empti, cont. panorm in cap. ex parte & Gielhauser. dict. loc.

IX.

Verum an Impuberes seu pupilli contractum aliquem celebrare valeant, (A) aut, an alij pro ipsis contrahentes, obligentur, (B) anceps est, & in vtramque partem disputata quæstio.

(A) *Constat enim ex L. quod pupillus ff. de condit. indeb. impub. non obligari etsi contrahat, promittat, aut soluat, nec quidem naturaliter, (B) constat item ex §. si quis alium, inst. de in vtil. stipulat. promissionem facti alieni non valere.*

X.

Nos ijs, quæ in contrarium adducuntur, nil obstantibus, Impuberes seu pupillos contrahentes etiam absq; tutoris autoritate naturaliter, (A) & tam efficaciter obligari, vt sponsalia inire valeant, (B) intrepidè asserimus.

(A) *per L. si eius pupilli ff. ad Trebel. L. i. ff. de nouat. L. si pupil. ff. ad L. falcid. & est ratio quia obligatio naturalis oritur ex consensu, L. Stichum. §. naturalis ff. de solut. at pupillus consensum habet §. pupillus inst. de in vtil. stip. (B) c. litteras. c. accessit de despons. impub. L. in spons. ff. de spons.*

XI.

Quod si impubes iuramento confirmet sponsaliorum contractum, quæritur, an factus pubes altero impubere invito à contractu resilire valeat? Quod ob religionem iuris iurandi negamus.

Panorm. in c. ex literis de spons. Couarr. 1. parte. c. §. I. Decius in L. pupillum. ff. de R. I. vnde Aretinus in consil. quodam comparat iuramentum herbae betonice, quod valeat in omnib. contractib. perinde, vt in medicina, betonica, Sich. de iure dot. n. 12.

XII.

Hic non iniuriâ addubitur, vtum contractum LL. inhibutum, confirmet iuramentum? Nos non tantum contractum firmari, sed & ipsum iuramentum esse seruandum opinamur, non obstante legis prohibitione.

THESES IURIDICÆ.

c. cum contingat de iureiur. c. licet eodem in 6. DD. in authent. sacramenta pub. C. si aduersus vend. Couarr. in c. quamuis de pactis. in 6. 2. p. §. 1. n. 5. qui paulo post addit nil referre an verba prohibitoria in rem siue personam sint directa, ex eo quod id legislator: non moueat, sed vtilitas vel publica vel priuata. Emanuel Sa. in verbo Iurament. Armilla aurea, verbo Iurament. Myns. sent. 3. obseru. 10.

XIII.

An autem princeps secularis vinculum iuramenti remittere, & de eo statuere possit, ingens est DD. controuersia? Nos id, quoties absolutione indiget, etiam ex causa, posse negamus.

c. 1. c. debitores. c. verum c. si vero c. cum quiddā. §. vlt. de iureiur. c. venerabilem de elect. c. nouit. de Iud. Couarr. var. resol. lib. 1. c. 4. & in c. quamuis de pact. in 6. 1. p. §. 3. num. 8. Fachin. controuers. lib. 3. cap. 13.

XIIII.

At maior est DD. contentio, Vtrum Iudex qui absolute à iuramento, efficiatur Iudex competens in causa principali? Nobis negantium pars arridet.

per c. cum sit. de foro compet. vbi actor forum rei sequi debet, c. si clericus. eod. per c. tuam de ordin. cogn. c. lator. qui filij sint legitimi. Couarr. var. resol. lib. 1. c. 4. num. 8. Fachin. lib. II. c. 77.

X V.

Communis porrò DD. est opinio, fidei interpositionem esse iuramento æquiparandam. (A) Nos autem illâ, vt pote fide humanâ, aut etiam illâ quæ nobilitatis iure contrahentibus accedere solet, contractum censeri iuratum, prorsus negamus. (B)

(A) *And. Gail. lib. 2. obs. 59. plures pro sua sent. alleg. eamq. communem esse affirmat. (B) per text. c. commissum ext. de spons. Caiet. 2. 2. quæst. 89. art. 6. Alciatus ad rub. ext. de Iureiur. nu. 5. Couar. §. 2. n. 2. p. 1. in c. quamuis de pact. in 6. arg. L. interpretatione ff. de panis.*

XVI.

Ūtrum verò iuramenti vinculum & religio de necessitate requiratur, vt tactis S. S. Euangelij fiat, quæstio est. Nos neq; super alia re sacra fieri necessarium opinamur.

per tex. c. & si Christus de Iureiur. c. si aliqua 22. quæst. 1. c. rursus qui clerici vel vouentes & est communis D.D. in rubr. de Iureiur. Couar. in d. loc. l. §. 1. num. 1.

XVII.

Cæterum parentes pro liberis non solum puberibus verum etiam impub. (A) siue præsentibus siue absentibus (B) sponsalia rectè celebrant.

c. 1. de desponsat. impub. c. 1. et d. in 6. Emanuel Sa. d. l. verb. sponsalia Tho. Sanchez. de matrimon. lib. 1. disp. 23. quæst. 2. n. 9. & ratio est, quia parentes liberos vnicè diligunt L. 8. ff. quod metus causa vnde liberis suis de honesto coniugio prospicere præsumuntur L. cum pater ff. de leg. 2. (B) modo præsentibus consentiant, absentes facti certiores, ratificent. d. c. in 6.

XIX.

Vtilis & quotidiana sed admodum intricata quæstio est, an statutum de lucro dotis in desponsata per verba de præsentibus, nondum tamen cognita, nec in domum traducta, locum habeat? Nos partem affirmantem æquitati magis congruam, defendemus.

L. non sine rat. C. de bonis quæ lib. L. cui fuerit. ff. de condit. & demonst. contracto siquidem matrimon. per consensum mutuum, propriè non sponsi sed coniuges nominatur, sponsus enim id dicitur qui est promissus, sponsa verò quasi promissa, casu verò nostro promissio iam adimpleta est nuptias enim non concub. sed consensus facit, hinc cingendus proximè habetur pro cincto L. pen. ff. de mil. testamen. hinc Cic. obiurgatus à quopiã quod sexagenarius puellam virginem duxisset faceret respondit, cras erit mulier, quod de dote dictum id & in donatione propter nuptias locum habet, vbi enim eadem ratio ibi idem ius est statuendum L. fin. C. ad L. falcid. Gaill. lib. 2. obs. 80.

Anceps

XIX.

Anceps itidem & multum agitata quæstio est, ad quem iudicem spectet causa matrimonij? Nos eam ob Sacramenti (A) reuerentiam à potestate principis secularis, iure diuino liberam & coram Iudice spirituali agitandam asseueramus. (B) (A) *Ea enim quæ verè spiritualia sunt à Iure secularis principis iure diuino sunt exempta sed matrim. verè esse tale ostendunt verba D. Pauli ad Ephes. 5. Sacramentum hoc magnum est & c. quod etiam probat. Ambros. Catharin. lib. 5. cap. 1. de matrim. vt contrarium asserentes planè hæretici sint habendi, vti egregie eos conuincunt Echius & Alf. à Castro lib. de hæresi, verbo nuptiæ, inter quos non est postremus Grammaticus ille Philip. Melant. fuisse Couar. 2. par. c. 1. §. 1. nu. 2. & pract. quæst. c. 31. sancta siquidem res est matrimonium igitur sanctè tractandum. (B) nemo enim supra Iurisd. suam Ius dicere potest. L. fin. ff. de Iurisd. omnium Iud. Bellar. 2. tom. controu. gener. de matrim. c. 32.*

XX.

Ex quo eodem fonte profluit, etsi Canones in loco domicilij sponforum aliud statuant, (A) tamen leges loci contractus in contrahendo esse obseruandas. (B)

(A) *Concil. Trid. d. loc. circa fin. Tho. Sanchez Soc. Iesu. lib. 3. disput. 18. quæst. 4. num. 28. (B) cap. 1. de sponsal. cap. 2. de constitutionib. L. si fundus ff. de euictionib. Couar. 2. p. c. 7. num. 10. ratio est quia subditus extra territorium vbi lex est diuersa Legib. suæ prouinciæ non obligatur. d. L. fin. C. de Iurisd. omnium Iud. hinc colligunt. D]D. [Catholicum iter facientem die qua à carnib. abstinere tenetur per locum Catholicum vbi vetus Calendarium viget & talis non seruatur abstinentia, sine vulnere conscientiæ carnib. vesci posse. Couar. 4. resol. cap. 20. num. 8.*

XXI.

Hinc est, quod solus pontifex Romanus personas ad contrahendū inhabiles, reddere habiles circa alia matrimonij impedi-

THESES IVRIDICÆ.

impedimenta leges ferre & abrogare possit, idq; nullo modo ad iudicem secularem spectare.

c. lator. qui filij sint legit. c. tuam de ord. cogn. Concil. Trid. d. loc. c. fin. quia idem Iudex est causæ præparantis & præparata. Co-uarr. pract. resol. lib. I. cap. 4. num. 8. idq; lippis & consorib. no-tum esse ait. 2. part. c. 6. §. 10. n. 16.

XXII.

Et hæc adeò vera esse astruimus vt Iudicem sæcularem nequidem de incidenti quæstione matrimon. cognoscere pos-se concedamus.

d. c. tuam de ord. cogn. vbi memorab. casum vide. Myns. ita ob-tinere in Camera Imp. attestatur cent. I. obs. vlt. quotusquisq; enim est qui nesciat quanta causæ coniugalis sit grauitas, in qua non tan-tum humana sed & diuina Iura tractantur, in qua de inuolabili humana societate iudicatur; quamuis non inuiti fateamur posse quandoq; Iudicem secularem in re spiritali ad coercend. eius abu-sum. quatenus tranquillitatem & bonum publ. cõcernit, tacito Ec-clesiæ consensu, prohibitioni Canonum pœnam adijcere.

XXIII.

Pœnas verò, quæ viduis parum pudicæ viuentibus, (A) item matri superstiti ob non petitem tutorem, & rationem administrationis non redditam, (B) à iure Ciuil. infligun-tur, nullatenus abolitas libenter admittimus.

(A) *Auth. eisdem pœnis C. de secundis nupt. L. fin. C. de reuoc. don. nec enim viduis turpem vitam agentib. parcendum. (B) L. om-nem C. ad S. C. Tertullian. Etsi secundæ nuptiæ LL. satis sint odi-sæ vt patet in §. sin autem tut. auth. de nupt. vbi dicitur mulierem secundò nubentem tria negligere, Deum, defuncti memoriam & filiorũ dilectionem, & additur, animam defuncti mariti repetitis nuptijs trisari: attamen eæ nullo iure sunt prohibita, id quod patet ex D. Paulo ad Corinth. 1. cap. 7.*

XXIII.

Vndè meritò conticescit, quotidiana illa quæstio an
matri-

matrimonium à liberis sine consensu parentum contractum subsistat? Nos cum matrimonij summa sit libertas, (A) id non tantum cum honestis sed cū infamib. (B) & cum inhonestis personis contractum valere nec vllō modo à parentibus, rescindi posse asserimus.

(A) *c. gemma c. cum locum ext. de sponsal. Concil. Trid. d. loc. sed an filia quæ. in vitis parentib. nupsit, dote priuari & exheredari possit, inter DD. cōtrouertitur, nos si digno & honesto nupsit, etsi dotem nullam promissit sponso, dotandam esse, & ad id parentes Iudicis officio compelli posse nō dubitamus, quia pater ad duo tenetur, honesto matrim. filiam collocare & dotare, L. qui liberos & L. si quis ff. de ritu nupt. And. Gaill. hanc. esse communem ait: quod si indigno & infami nupsit, maxima est DD. in vtrāq; partem contentio, vtrāq; probabilis, affirmantiū tamen ob grauem iniuriam, grauiāq; delicta in parentes, nobis (malos. n. mores puniri decet) magis arridet. (B) Infamem verò hic non pauperem nominamus boni morib. præditum, sed qui, nullo respectu bonorum habito, malis morib. onustus est, vti doctē declarat. Gaill. lib. 2. obs. 95. pessimo tamen vbiq; locorum exemplo fieri videmus vt in contrah. matrimon. protinus ad censum de morib. vltima fiat quæstio, sed quam auspiciata sint talia matrimon. docet euentus peccāt, enim pernitiōse qui dotem potius quam coniugem querunt, à bene enim dotatis mulieribus viros plerūq; regi videmus. Laudabilius igitur Themist. Interrogatus cuiā filiam suam locare mallet, pauperi an verò diviti? Ego, inquit, malo virum qui pecunia eget, quam pecuniam quæ viro. Cic. lib. 2. offic.*

XXV.

In foro admodum frequens est quæstio, vtrum dote à sponsa non constituta, omnia eius bona in dotem concessa præsumantur? Nos inter sponsam de futuro & de præsentī, maiorem & minorem, distinguemus.

L. nulla C. de iure dotium. text. in L. 1. C. de dote caut. non num.

XXVI.

Primo itaq; casu, mulier, minor (A) siue maior, (B)

C.

nunquam.

nunquam nupta, ex promissione futuri matrimonij, bona sua tacite in dotem constituisse non præsumitur.

(A) *L. lex qua tutores C. de administ. tutor. L. prædia C. de prædijs minor. to. ii. ff. & C. de prædijs & c. minor.* (B) *quia Dos matrimonio adesse & abesse potest, sed non contingit hoc esse quod ab hoc contingit abesse, trita L. neq. naturales C. de probat. (C) Conuar. i. p. de spons. c. 5. num. 5. Gaill. lib. 2. obs. 82. Lud. Gielhauser, in arb. Iud. de præsumpt. §. 37. num. 1. accedit, quod feminarum genus dicatur auarissimum gloss. in L. si à sponso C. de donat. ante nupt.*

XXVII.

Altero casu, in contractu matrimonij mulier siue minor (A) siue maior, (B) quod priori marito legitimè concessit in dotem id & secundo concessisse præsumitur.

(A) *quia res semel facta alienabilis semper manet talis L. tutor rerum. ff. de administ. tutor. c. unico. & ibi gloss. per quos fiat investitura Conar. lib. 2. resol. c. 17. num. 4. (B) per express. text. in L. dotem. ff. de iure dot. & est ratio quia non præsumitur minus erga secundum quam erga priorem affecta Gielhauser. d. lo. num. 4.*

XXVIII.

In contrahendo matrimonio metum passo per edictum prætoris non succurritur, uti in reliquis contractibus (A) Sed contractus, etsi iuratus, (B) ipso iure est nullus. (C)

(A) *to. ii. ff. & C. & ext. de his qua vi metus & c. metus enim regulariter consensum non excludit, nec ipsum actum ipso iure annullat, voluntas enim coacta, voluntas est, per L. si mulier ff. eod. (B) cap. significavit ext. de eo qui duxit in matrim. (C) cap. cum locum de spons. & ratio est quia ex propria actus natura consensus omnino liber ad matrim. est necessarius, debet enim id plena securitate gaudere, ne bona qua requiruntur in matrim. impediuntur, uti est bona fides, sacramentum, & proles, hæc vero metus excludit primo enim quod quis metu amplectitur, amare id facile desinit, & consequenter fidem violat: deinde, quemadmodum Christus voluntariè carnem humanam assumpsit, ita matrim. designans illam unionem inter Christum & Ecclesiam, voluntariū esse debet, demum propter*
animum

animū ex metu alienū pròcreationi sobolis opera nō datur panorm.
in c. cū locū de sponsf. XXIX.

Hic quæstio illa locum habet, an iuramentum super contractu licito extortum metu iusto, ad euitandam perituri exceptionem, absolutione indigeat? Quod affirmamus.

c. verū c. si verò ex. de iure iur. Conar. de sponsf. 2. p. c. 3. §. 5. nu. 2. Fach. lib. 8. c. 102. Gaill. lib. 2. obs. 42. Nicol. Euerb. in lo. suis legall. lo. d. iurā. vi & energia. n. 58. Emanuel Sa. verbo iuram. Legista in auth. Sacramenta pub. cōmuniter id negant sed male, et si enim quoad inferentem non sit obligatorium tamen quoad Deum testem obligatio nascitur cap. 2. eod. aurea Armilla d. lo.

XXX.

Ad metum in virum constātem cadentem (qui instantis vel futuri periculi causa mentis trepidatio dicitur) (A) requiritur, malum graue, (B) æstimatio mali rationabilis, (C) potentia minantis, (D) solita minantis executio, (E) demum vt quod timetur, aliter evitari non possit. (F)

(A) L. 1. ff. de eo quod met. causa. & c. (B) L. si mulier §. dos. ff. eod. (C) L. met. 2. & 3. eod. vani. n. timoris nulla excusatio est L. vani timoris ff. de R. I. (D) quia metus quem infert debilis & impotens vano adscribitur. (E) Eorū. n. qui terrent & interim vmbra suā timent, metus iustus esse nō potest L. famosi ff. ad L. Iul. maiest. (F) nam qui alterius auxilium implorare, aut alio modo metū euitare potest, exceptione iusti metus gaudere nequit Sylu. in verbo metus.

XXXI.

Porro exceptione iusti metus se tueri potest, qui mortis timore aut corporis cruciatu territus quid promittit. (A) stuprum veretur. (B) Liber seruitutem timet, (C) eiusmodi enim mala vir prudens laudabiliter effugere solet.

(A) c. cum dilectus ext. de his quæ vi met. & c. L. nec timorem. ff. eod. longè verò alia eius est ratio qui iuste captus iam iam capite plectendus, Iudici promittit se filiam eius ducturum si immunitatem polliceatur, quia hoc casu timor mortis potius auferitur quam infertur, id quod etiam locum habet in constituto in

mortis articulo matrimonium cum sua concubina contrah. mors enim hic non ordinatur ad cōtractum sed aliunde imminet & nil impedit. cap. sicut. 2. de regular. (B) L. isti ff. eod. sufficit enim quod timor stupri, sit causa promissionis. (C) L. ego puto ff. eod. quia seruitus morti equiparatur, L. seruitutem. de R. I.

XXXII.

His accedit terror præsentium armorum, (A) Iniustæ captiuitatis, (B) vinculorum, (C) exilij metus, (D) amittendi honoris, (E) amissionis vel bonor. omnium vel maioris partis. (F) Infamix grauis, (G) metus deniq; excommunicationis iniustæ. (H)

(A) L. met. 9. ff. eod. (B) per text. L. 5. §. captiuus autem ff. de capt. (C) Couar. in rubr. de spons. 2. p. c. 3. §. 4. num. 15. (D) Tho. Sanchez de matrim. lib. 4. disp. 5. num. 8. (E) Mascard. de probat. col. 2. concl. 1053. num. 53. (F) c. 1. de restit. spoliat. in 6 per text. & DD. in c. 2. de his quæ. vi & c. patrimonium enim vita hominis censetur & pecunia miseris mortalib. anima est Couar: d. lo. nu. 18. Myns. cent. 3. obser. 27. (G) L. isti quidem & L. nec timorem ff. eodem. crudelis siquidem is est qui famam suam negligit. c. nolo 12. quæst. 1. melius enim bonum nomen quam diuitiæ multæ proverb. cap. 22. (H) Couar. c. alma mater de sent. excom. 1. p. c. 7. nu. 5. metum verò minorem in femina quàm viro ob sexus fragilitatem admittendum idq; totum Iudicis arbitrio discernendum contendit. And. Gaill. lib. 2. obs. 93. n. 9. pulchrè. Couar. d. loc. num. 8. & 9.

XXXIII.

Hinc resultat illa quæstio, an metus reuerentialis sit metus cadens in virum constantem? Nos cum ob honorem maioribus debitum, vano timori adscribimus.

L. si patre cogente ff. de ritu nupt. gloss. ad cap. præsens Clericus. 20. quæst. 3. panorm. ad cap. veniens ext. de spons. Couar. d. lo. §. 6. num. 4. Gaill. lib. 2. obseru. 93. num. 22. is enim qui iure in actu gerendo aliquem vereri tenetur, dicere nequit se ob reuerentiam illi præstitam, metu iusto actum gessisse, sed omni iure

filijs parentes, subditi superiores, &c. honorare tenentur. L. veluti ff. de iust. & iur. l. 1. 2. & 9. ff. de obs. par. & patron. præst.

XXXIII.

Et olim & hodiè maxima est Catholicis cum hæreticis controuersia, an mulieri à qua vir discessit, ob verisimilem interitus eius probationem aut ex longo dierum intervallo, alteri nubere liceat? Nos ante compertam per certum nuntium, coniugis mortem, id nullo modo licere defendemus.

Licetum esse cõtendit Lutherus in lib. de captiu. Babyl. c. de matr. idem Philip. Melant. in loc. communib. tit. de coniug. quos sequitur. Ioan. Schneid. instit. de nupt. p. 4. de diuortio num. 44. E contra verò Matthæi 5. Luca 16. Marci 10. propter solam fornicatiõem diuortium quo ad thorũ permittitur. c. in præsent. ex. de sponsal. c. 2. de secund. nupt. Sa. d. lib. in verbo matr. Conar. 2. p. c. 7. §. 3. num. 3. & ratio accedit, quia mulier nubens incerta, secundo, adulterij periculo se exponit, sed qui amat periculum peribit in illo. Ecclesiastici. 3.

XXXV.

At, si propter absentiam alterius coniugis etiam longissimam coniux alter cum alio contraxerit, carnisque commistione consummãrit, superueniente superstite priori, quid agendum? Nos etiam si primum matrimonium non fuerit consummatum, vxorem tamen ad priorem redire teneri nulloatenus dubitamus.

c. licet & c. fin. de spons. duorum. ex vinculo enim indissolubili cõingali ortas fides alium cõingem viuente priori, quærere nõ permittit, id quod etiam diuinæ institutioni è diametro repugnat, scriptum enim est & erunt duo in carne vna & adhærebit vxori suæ nõ vxoribus suis. accedit quod matrim. licet copula nõ cõsummatum ex vinculo tamen cõingali vim propriam & indiuiduam habet cõnectionem. L. vulg. nuptias non concubitus sed consensus facit.

XXXVI.

Nec hæreticos nostri seculi quicquam iuuat, inter absen-

tiam iustam & iniustam 'distinguentes & 'ad illam secundas nuptias permittentes, cum id SS. litteris, (A) naturæ & substantiæ (B) matrimonij expresse repugnet.

(A) quæ ob solam fornicationem tantum permittunt divorcium quod ad thorum uti supra ostensum, ergo id ad absentiam non est producendum.

(B) hæc enim ex natura sua indissolubilem coniunctionem continet. sanè mirum est, hæreticos in tam inexplicabili nodo, in hocq; contractu iure diuino robusto, ita facile rescissionem admittere, cum tamen eos in aliis contractibus humanis multo infirmioribus propter absentiam siue creditoris siue debitoris, iustam seu iniustam, id nullo modo concedere velle palam sit.

XXXVII.

In controuersia quoque est, an mulier hoc casu absque crimine & pœna adulterij de facto nubat? Nos eam immunitatem esse non censemus.

per d. c. in praesentia, quod certum nuntium requirit Couarr. d. lo. incerta enim de morte coniugis etsi mater esse velit, nubit tamen cum periculo, multis enim casibus, etiam sine sua culpa mulier castè & continenter etiâ longissimo tempore viuere tenetur, ut si maritus graui morbo aut perpetuo decumbat, si sit captus &c.

XXXVIII.

Est porro non leuis momenti quaestio, vtrum sponsalia clandestina vnâ cum matrim. clandest. per concil. Trid. sint immutata? Nos ea suum robur habere & nullatenus sublata censemus.

Constat enim id expressè ex concilij ipsius mente S. d. lo. & est ratio quia lex noua correctoria iuris antiqui, corrigit solum ius antiquum directò sibi contrarium, ut præclare Nobilis Clariss. & doctiss. D. Frid. Martini Præceptor meus summa semper obseruatiâ colendus in tractatu suo de Censibus in explicatione constitutionis Carol. penult. n. 8. docuit. sponsalia autem matrimonio nō contrariantur ergo correctio ad ea non est extendenda L. precipimus C. de appellat. Tho. Sanchez 1. lib. disputat. 12. qui multos citat pro sua.

Verum perplexa, variisque agitata sententijs est controuerfia, an iure, Ecclesia, matrimonia clandestina prohibere potuerit? Nos hac in re vni & soli S S. Ecclesiæ Catholicæ eiusmodi potestatem & ius adscribimus.

C. tuam de ordine cogn. cap. fin. de raptor. id quod multis patet, actus enim humanos dispositioni magistratus supremi subesse, nemo sanæ mentis negabit, qui ex causa in bon. public. actui resistere potest, ita vt ne naturalis quidem obligatio inde oriatur, matrimonium autem esse actum humanum palam est, quare cum ex matr. cland. scelera tam atrocia profluere ab Ecclesia animaduersum esset, maximè in illis qui matrimonium cum vnâ clam contractum mentientes, cum alia contrahunt, & cum eadem in perpetuo viuunt adulterio, contrahentibus, vt publicè & in facie Ecclesiæ id agant, saluberrimè est præceptum, contrahentes aliter reddendo inhabiles: neq; in hoc, iuri diuino, aut naturali detractum est, homo enim materia huius Sacramenti, iuri humano, tanquam membrum Reipublic. subest, igitur & legibus eius obtemperare tenetur, materiã autem hanc cur immutare, illi detrabere aut addere non posset is, cui a Deo potestas omnis data est interris ad Reipubl. Christian. vtilitatem? Idem sentiunt D. Thomas in 4. dist. 39. articl. 1. ad 3. Couarr. 2. p. cap. 6. §. 10. Tho. Sanchez. lib. 3. disput. 4.

X L.

Amplius inter DD. controuertitur, an matrimonium clam contractum, si non valet vt agitur, an valeat eo modo, quo valere potest, adeoque in vim sponsalior. subsistat? quod negamus.

Præfatum enim Concil. Trid. personas clam contrahere matrim. attentantes ad contrah. non solũ reddit inhabiles sed & huiusmodi contractus irritos & nullos esse decernit, pro vt eos de facto annullauit, irritosq; fecit, & sic quando lex contractui omnino resistit, locus est regulæ contraria, si non valet quod ago, vt ago nec valeat vt valere potest. Tho. Sanchez

Quod usque adeò extendimus, ut ne iuramento (A) quidem aut copula carnali interueniente, (B) vim sponsaliorum aut matrimonij acquirat.

(A) *reg. vulg. nō est obligatorium cōtrabonos mores præsritum iuramentum.* (B) *In quo ius Canon. à Concil. Trid. est correctum, quod in sponsis ex copula præsimebat matrimonium Nauarr. 2. p. decreti cap. 22. num. 25. Tho. Sanchez, d. l.*

XLII.

Nec obstat nobis eorum calumnia, qui asserunt, hinc iuuenibus puellas spe futuri matrimonij, ut corporis sui copiam faciant, molli brachio inducendi ac decipiendi fenestram aperiri: Nos enim sub hoc prætextu iuvenes puellis virginitatis signacula auferentes, & grauissimè peccare, & propter datam fidem illatamq; iniuriam, eas ducere teneri non dubitamus.

c. de coniugali 27. quæst. 2. c. 1. & 2. de adult. Nauarr. 2. p. cap. 16. num. 18. Sanchez, lib. I disp. 10 num. 3. & est ratio, quod si qui fidem ad futur. matrim. dedit, eadem seruare & contractum promissum celebrare teneatur. c. ex literis. S. Syl. c. sicut de spons. Fumus in d. aurea armilla, in verbo restitutio §. 22. accedit quod omnis contractus ex iniustitia commutatiua obliget, sed hic est talis, D. Thomas 4. d. 27. quæst. à 1. ad 2.

XLIII.

In nonnullis locis mos obtinuit, ut ad contractum sponsaliorum parochus aduocetur, & in præsentia cognatorum ad id rogatorum per certa verba contractum sponsal: confirmet, quæstio est, utrum id Concilio Trid. sit conforme ac consentaneum? Nos propter textum apertissimum, in castra negantium concedimus.

Profecto inspicienti tex. omninò manifestum euadet, id quod etiam ex ipsa rubr. patet quæ est de reformatione matrimonij non sponsalior. & quæ ad matrim. tantū nō autem ad sponsalia Parochi præsentiam

THESES IURIDICÆ.

præsentiâ requirit, patet & inde quod à patrib. Concilij Trid. non sponsi sed cōiuges in præsentiâ parochi coniuncti, appellentur, patet idem ex causa impulsiva mutationis matrimonij clandestini, vt nimirum adulteria vitentur, quæ in sponsis de futuro non committuntur.

XLIV.

Et si regulariter actor forum Rei sequi debet tamen non obstante hac L. plures Rei diversi fori & iurisdictionis, propter litis consortium coram vno eorum omnium mediato superiore conueniri possunt.

(A) *L. iuris ordinem C. de iurisd. omnium Iud. cap. sanè ext. de foro compet. (B) c. fin. ext. de rescript. L. 1. & 2. ff. de quibus reb. ad eundem Iud. eatur. L. si cognati. C. de negot. gest. Sich. in L. nulli C. de Iudiciis. Myns. cent. 1. obs. 4. Gaill. lib. 1. obseru. 32. Gielhauser in d. l. c. 5. nu. 51. eam quippe ob rationem vt lites quæ materiam dissidijs præbent & publ. tranquillitatem devastant, abbrevientur.*

XLV.

Quod vsq; adeò obtinere volumus, vt siue ex actione reali siue personali in rem agatur, quæ d. foris sit subiecta, omnium superior sit adeundus.

per L. nulli C. de Iudic. c. 2. ext. de causa proprietatis & possess. Gielhauser d. loc.

XLVI.

Sed dubitatur vtrum procedat casu quo alter ex Reis sit subiectus principi à Cam. Imp. Iurisdictione exempto: alter verò principi qui immediate Imperatorem superiorem recognoscit. Quod ne causarum continentia dividatur, a firmamus.

E. G. alter subiectus est, Serenissimo Archiduci nostro Austriaco, à cuius Sereniss. C. sententia in Cam. Imp. appellatio non recipitur, ob exemptionis privilegium. Alter verò Duci VVirtenbergico qui immediate Imperatorem superiorem recognoscit. & ita obseruat in Cam. Imp. testis est Mindan. lib. 1. c. 2. de cōtin. causar. Gaill. d. lo. & est ratio, quia privileg. ultra expresso casus non sunt extendenda.

THESES IVRIDICÆ.

XLVII.

Addubatur amplius, an, si princeps diuersa haberet territoria, & duo pluresue subditi essent in eadem causa conueniendi, verum sub diuersis siti Regiminibus causarum continentia locum habeat? Ad quod affirmatiuè respondemus.

Generale enim est ex causar. cōtinentia. proximè superiorem adiri, & omnia gradatim fieri ita DD. in L. nulli C. de iud. Mind. & Gaill. d. lo. Gielhauser. d. lo. nu. 58.

XLVIII.

Controuersia verò non exigua est, an causarum continentia habeat locum in bonis feudalibus? Quod cum distinctione affirmamus.

Myns. cent. 3. obser. 67. Gaill. lib. 1. obseru. 117. nu. 7. per ea quæ Fach. lib. 7. controuers. cap. 77. in simili tradit. pulchrè Henricus & Rosental. in tractatu feudali to. 2. c. 12. nu. 83.

XLVIII.

Porrò controuertitur, an cæpto litigio, (A) etiam superueniente exemptionis priuilegio, (B) quis forum seu iudicium declinare valeat? Ad quod negatiuè respondemus.

(A) *L. fin. C. de in ius voc. per text. L. venditor. ff. eod. (B) Congr. pract. quæst. cap. 8. nu. 2, & c. 9. nu. 6.*

L.

Demum connexitatis vinculo efficitur, vt mulier naturalis tantum, nupta viro legitimo, dignitate mariti & splendore coruscat.

per text. L. si quis naturalem C. de nat. lib. L. fin. C. de incol. L. faminæ ff. de senator. Gaill. de pace publ. lib. 1. cap. 6.

ORNA-

ORNATISSIMO AC
DOCTISSIMO DOMINO M. IO-
AN. CHRISTOPHORO METZGER, HAS-
CE DOCTISSIMAS THESES TYPIS
committenti ad prælum accinuit.

*Q*VI responsa pari nectis tã dissita chartâ,
Nescio cui: tamen est, cui placet esse parẽ.
Anne ouibus lato timidè palantibus aruo?
An magis extra oleas qualis aberrat, equo?
Antè retroq̃ fremit, furit, vnus utrinq̃ &
ubiq̃ est
Trux leo, cū mutos dissipat ungue greges,
Fortis idem miles: neq̃ sed emoratur in vnâ
Aut vnum florem sedula libat apis.
His magis: hoc laudis. modo confere, non
erit vna
Postea, quæ te iam laurea certa vocat.

Amoris & necessitudinis ergo.

Ioan: Balth: Schlegell, LL. Stud.

F I N I S.